

Brussel, 12 juni 2026
(OR. en)

10432/26

Interinstitutioneel dossier:
2025/0227 (COD)

LIMITE

CADREFIN 281	COEST 471
POLGEN 162	COLAC 87
RELEX 815	COTRA 50
ACP 60	COWEB 86
DEVGEN 100	MAMA 145
COHOM 87	MOG 120
COHAFA 51	PTOM 27
COAFR 178	ELARG 103
COASI 105	GLOBAL GATEWAY 41

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: Raad

Betreft: Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot
vaststelling van het instrument "Europa in de wereld"
- Partiële algemene oriëntatie

I. INLEIDING

1. Op 16 juli 2025 heeft de Commissie haar voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld”¹.
2. Het voorstel maakt deel uit van het pakket voor het meerjarig financieel kader (MFK) voor de periode 2028-2034. De Commissie stelt voor om in de toekomstige verordening “Europa in de wereld” een aantal bestaande externe financieringsinstrumenten samen te voegen en derhalve te vervangen².
3. Het voorgestelde indicatieve budget voor “Europa in de wereld” bedraagt 200 miljard EUR, aangevuld met een afzonderlijke reserve voor Oekraïne van maximaal 100 miljard EUR. Het instrument heeft zes pijlers: Europa; het Midden-Oosten, Noord-Afrika en de Golfregio; Afrika ten zuiden van de Sahara; Azië en Stille Oceaan; Noord-, Midden- en Zuid-Amerika en het Caribisch gebied, en een mondiale pijler. Het instrument zal in de eerste plaats worden uitgevoerd via programmeerbare geografische programma’s, aangevuld met niet-programmeerbare onderdelen voor humanitaire hulp, macrofinanciële bijstand, veerkracht, concurrentievermogen, en behoeften op gebied van crisisbeheersing, vredesopbouw en buitenlands beleid. Het voorstel heeft ook tot doel de flexibiliteit te vergroten door het aantal uitgavendoelstellingen te verminderen, de bindende thematische budgetten af te schaffen en de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten uit te breiden, waardoor de Commissie meer capaciteit krijgt om middelen te herschikken.
4. Op 3 december 2025 heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité zijn advies over het voorstel goedgekeurd³.
5. Op 5 februari 2026 heeft de Europese Rekenkamer een advies over het voorstel uitgebracht⁴.

¹ Doc. 11758/25 + ADD 1-4.

² NDICI – Europa in de wereld, IPA III, de faciliteit voor Moldavië, de faciliteit voor Oekraïne, de faciliteit voor de Westelijke Balkan en de financiering voor humanitaire hulp.

³ Doc. ST 16674/25.

⁴ Doc. ST 6359/26.

II. VOORTGANG IN DE RAAD

6. De subgroep “Europa in de wereld”-instrument van de Ad-hocgroep meerjarig financieel kader (AHWP MFF Global Europe) is in september 2025 met haar werkzaamheden begonnen en heeft het Commissievoorstel in 28 vergaderingen besproken. Het Deense voorzitterschap heeft in december 2025 een eerste geconsolideerd compromisvoorstel van het voorzitterschap ingediend.
7. Het Cypriotische voorzitterschap heeft op basis van de daaropvolgende artikelsgewijze en thematische besprekingen in de AHWP MFF Global Europe verdere compromisteksten van het voorzitterschap opgesteld en op 20 mei 2026 het Coreper om politieke sturing verzocht over drie openstaande kwesties, met name de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten, migratie en gedwongen ontheemding, en de uitvoeringsvoorschriften voor de pijler Europa. Op 3 en 10 juni 2026 heeft het Coreper twee verder herziene geconsolideerde compromisvoorstellen van het voorzitterschap⁵ besproken teneinde het dossier verder gereed te maken voor de daaropvolgende vaststelling van een partiële algemene oriëntatie door de Raad Algemene Zaken op 16 juni. Tijdens de laatste bespreking van de ontwerpverordening in het Coreper spraken de delegaties brede steun uit voor de compromistekst van het voorzitterschap in document ST 10149/26, maar aangezien sommige delegaties nog enkele kleine wijzigingen voorstelden, besloot het voorzitterschap een beperkt aantal gerichte wijzigingen aan te brengen in de aan de Raad Algemene Zaken voor te leggen versie als basis voor de partiële algemene oriëntatie van de Raad.
8. Aangezien de voorgestelde verordening deel uitmaakt van het MFK-pakket, staan alle bepalingen in de tekst die gevolgen hebben voor de begroting of gaan over elementen die deel uitmaken van de horizontale onderhandelingen over het MFK, waaronder belangrijke nieuwe elementen die zijn toegevoegd door het Cypriotische voorzitterschap, tussen haken. Deze zijn dan ook uitgesloten van de partiële algemene oriëntatie, in afwachting van verdere vooruitgang met betrekking tot het MFK. Deze bepalingen staan tussen vierkante haken. De AHWP MFF Global Europe heeft deze bepalingen in haar vergadering van 30 april 2026 specifiek besproken in aanwezigheid van de voorzitter de AHWP MFF en in overeenstemming met de toepasselijke werkmethoden, teneinde input te leveren voor de beoordeling in de AHWP MFF.

⁵ Doc. 9734/26 en doc. 10149/26.

III. STAND VAN ZAKEN IN HET EUROPEES PARLEMENT

9. Het voorstel wordt in het Europees Parlement behandeld volgens een gezamenlijke procedure van de Commissies buitenlandse zaken (AFET) en ontwikkelingssamenwerking (DEVE), met Michael Gahler (PPE, DE) en Robert Biedroń (S&D, PL) als rapporteurs. De commissies BUDG, CONT, FEMM, LIBE en PECH worden geraadpleegd voor advies. Het ontwerpverslag van de rapporteurs is uitgebracht op 17 april 2026, en op 5 mei tijdens een gezamenlijke vergadering van AFET en DEVE gepresenteerd, waarmee in de commissies de fase van inhoudelijke toetsing en amendering formeel van start is gegaan. De goedkeuring van het eindverslag door AFET en DEVE is momenteel gepland voor 15 oktober, en een stemming over het onderhandelingsmandaat van het Europees Parlement door de plenaire vergadering wordt verwacht in november 2026.

IV. VOORNAAMSTE ELEMENTEN VAN DE COMPROMISTEKST VAN HET VOORZITTERSCHAP

10. De voornaamste elementen van de compromistekst kunnen als volgt worden samengevat:
- a) Het in de compromistekst voorgestelde **governancemodel** toont een duidelijke versterking en structurering van de betrokkenheid van de Raad en de lidstaten in alle fasen van de uitvoeringscyclus. Op strategisch niveau speelt de Raad een centrale rol door middel van jaarlijkse strategische debatten op basis van strategieverlagen van de Commissie en door middel van het kader voor regelmatige rapportage, waardoor continue politieke sturing wordt gewaarborgd. Dit wordt aangevuld met systematische informatiestromen van de Commissie, zoals regelmatige en tijdige updates over de uitvoering van het instrument, met inbegrip van de stand van zaken van de programmering, en met een verplichting voor de Commissie om de standpunten van de Raad in aanmerking te nemen.

De rol van de lidstaten wordt versterkt door middel van gestructureerd overleg en frequente uitwisseling van informatie met de Commissie volgens een Team Europa-aanpak, inclusief gezamenlijke besprekingen over actieplannen. Hoewel wordt benadrukt dat de Commissie de Raad op de hoogte moet houden en rekening moet houden met zijn standpunten, blijft als comitéprocedure de onderzoeksprocedure de standaardregel voor de vaststelling van meerjarige indicatieve programma's, en actieplannen en maatregelen. Deze procedure wordt versterkt door de opneming van de "geen advies"-clausule en de mogelijkheid voor het comité om in verschillende samenstellingen bijeen te komen, mits er wordt gezorgd voor passende coördinatie. Tegelijkertijd wordt de governance versterkt via de "Europa in de wereld"-investeringsraad, waar de lidstaten strategische en operationele richtsnoeren verstrekken en gedetailleerde verslagen ontvangen over begrotingsgaranties en over blendingverrichtingen en financieringsinstrumenten.

Het compromisvoorstel garandeert een strikte begrotingscontrole, aangezien het Europees Parlement en de Raad conform het Financieel Reglement, besluitvormingsbevoegdheden uitoefenen over de belangrijkste flexibiliteitsmechanismen, waaronder de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten en overdrachten tussen pijlers. Wat toezicht, voorspelbaarheid en verantwoordingsplicht betreft, garandeert een adequaat niveau van informatieverplichtingen en overlegmechanismen bovendien dat de Raad regelmatig wordt geïnformeerd over en invloed kan uitoefenen op de belangrijkste stadia van de programmering en de uitvoeringscyclus, waaronder de voorbereiding van de meerjarige indicatieve programma's, aanpassingen van de programmering, migratiegerelateerde maatregelen, gedelegeerde handelingen en prestatiegebaseerde plannen. Deze elementen samen maken dat de rol van de Raad in het beheer van het instrument geleidelijk aanzienlijk groter zal worden, met een combinatie van strategische en politieke sturing en toetsing achteraf.

- b) De wijzigingen met betrekking tot de **buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten** zorgen voor een verdere versterking van de controle van de Raad over de beschikbaarstelling en het gebruik van de buffer. Wat meer bepaald autonome overdrachten betreft, is er een stringentere verplichting voor de Commissie ingevoerd om vóór elke aankondiging of beschikbaarstelling van middelen uit de buffer gedetailleerde informatie te verstrekken en rekening te houden met de opmerkingen en suggesties van de Raad. Voorts wordt met de wijzigingen een meer gestructureerde en regelmatige dialoog tot stand gebracht, waarbij de Commissie ten minste tweemaal per jaar met de Raad van gedachten moet wisselen, met name voordat de buffer wordt ingezet, en rekening moet houden met de standpunten van de Raad. De reikwijdte van de doeleinden waarvoor de buffer kan worden gebruikt, is in zoverre ingeperkt dat ervoor wordt gezorgd dat met de beschikbaar gestelde middelen wordt ingespeeld op onvoorziene omstandigheden of op nieuwe behoeften of uitdagingen.
- c) De wijzigingen met betrekking tot **migratie en gedwongen ontheemding** weerspiegelen een evenwichtige en alomvattende aanpak waarin de positieve dimensies van migratiebeheer, waaronder stimulansen en een versterkte “meer voor meer” -logica, uitdrukkelijk worden geïntegreerd. Tegelijkertijd wordt het opschortingsmechanisme in verband met de internationaalrechtelijke verplichting van partnerlanden om hun eigen onderdanen over te nemen, gestroomlijnd, verduidelijkt en gewijzigd, ook ter waarborging van samenhang met de ODA-doelstelling. Het mechanisme wordt doeltreffender gemaakt door een beperkt aantal vrijstellingen en een bredere lijst van factoren die in aanmerking moeten worden genomen voordat een opschortingsbesluit wordt genomen. Belangrijk is dat in de compromistekst de totale ODA-subsidiabiliteit voor 90 % van de uitgaven in het kader van het instrument behouden blijft. Daarnaast wordt de rol van de Raad in het opschortingsmechanisme versterkt door de invoering van een verplichting voor de Commissie om met de Raad te overleggen over de politieke wenselijkheid van besluiten op grond van het mechanisme.

- d) De wijzigingen met betrekking tot de **uitvoeringsvoorschriften voor de pijler Europa** weerspiegelen de krachtige wil van veel delegaties om het governancemodel te versterken door de Raad in het gehele proces van het voorbereiden en goedkeuren van de prestatiegebaseerde plannen van partners in het kader van deze pijler een grotere rol te geven. Dit omvat de vaststelling van uitvoeringshandelingen van de Raad betreffende de randvoorwaarden voor prestatiegebaseerde plannen en, in het geval van uitbreidingspartners, de goedkeuring van de positieve beoordeling van die plannen, met behoud van uitvoeringshandelingen van de Commissie in het geval van partners uit het oostelijk nabuurschap. Wat Oekraïne betreft, weerspiegelen de voorgestelde governanceregelingen de uitzonderlijke situatie van het land en de omvang van de steun, die een gedifferentieerde aanpak vereisen om voorspelbaarheid en krachtige sturing door de Raad te waarborgen, onder meer door middel van uitvoeringshandelingen van de Raad voor het vaststellen van de vervulling van de betalingsvoorwaarden. Daarnaast wordt voor Oekraïne een specifieke evaluatieclausule ingevoerd om te verduidelijken dat de Commissie wijzigingen in de governanceregeling kan voorstellen als de ontwikkeling van de situatie in het land dat vereist.
- e) De wijzigingen met betrekking tot **subsidiabiliteit en Europese voorkeur** houden het beginsel van open en eerlijke concurrentie in stand en houden terdege rekening met de beperkingen waarmee uitvoerende partners worden geconfronteerd, met de heersende marktomstandigheden en met de overkoepelende doelstellingen inzake doeltreffendheid van ontwikkelingshulp. Tegelijkertijd worden er krachtigere meer gerichte bepalingen ingevoerd om Europese voorkeur en deelname van Europese ondernemingen te bevorderen, teneinde de strategische autonomie en het concurrentievermogen van de Unie te versterken. Deze bepalingen zijn zorgvuldig afgewogen om de samenwerking met andere partners niet te ondermijnen. Daartoe is er een duidelijkere beschrijving van de strategische belangen van de EU opgenomen, zijn er essentiële strategische sectoren aangeduid en is er voorzien in de mogelijkheid van meer steun voor de deelname van entiteiten uit de particuliere sector uit de lidstaten, alsook in de mogelijkheid om bij de selectie van uitvoerende partners rekening te houden met hun vermogen en bereidheid om subsidiabiliteitsbeperkingen toe te passen. Daarnaast moeten de lidstaten via het Comité voor Europa in de wereld regelmatig op de hoogte worden gebracht van besluiten om de subsidiabiliteit te beperken of uit te breiden.

- f) In de compromistekst wordt gewaarborgd dat **landen en gebieden overzee** in aanmerking komen voor regionale en transregionale programmeerbare acties die worden gefinancierd uit de budgetten van de geografische gebieden waartoe zij behoren.
- g) Andere wijzigingen van het voorzitterschap omvatten een vervalclausule om de looptijd van het instrument af te stemmen op de periode van het volgende MFK, ambitieuzere doelstellingen van het instrument, onder meer door meer zichtbaarheid te geven aan uitbanning van armoede, uitbreidings- en nabuurschapslanden, schrapping van de bevoegdheidsdelegatie aan de Commissie om de ODA-doelstelling en bijlage II te wijzigen, en een verdere versterking van de algemene beginselen met betrekking tot kwetsbaarheid, gendergevoeligheid, effectief multilateralisme en de deelname van lokale overheden, het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector. De compromistekst bevat aangescherpte bepalingen over de Team Europa-aanpak. De rol van de EIB is aanzienlijk geconsolideerd, onder meer door middel van exclusieve EIB-toewijzingen voor begrotingsgaranties.

V. **CONCLUSIE**

11. De Raad (Algemene Zaken) wordt verzocht tijdens zijn zitting op 16 juni 2026 een partiële algemene oriëntatie vast te stellen over de tekst in document ST 10442/26.